

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова,

В.І. Труба

2021 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 2 від 22 вересня 2021 р.

засідання фахового семінару

кафедри загальної психології і психології розвитку особистості

факультету психології та соціальної роботи

Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

ПРИСУТНІ

Головуюча на засіданні фахового семінару - к. психол. наук, доцент Чачко С.Л., зав. кафедрою загальної психології та психології розвитку особистості Кіреєва З.О.; д. психол. наук, професор Кононенко О.І.; д. психол. наук, д. професор Литвиненко О.Д.(рецензент); к. психол. наук, доцент Артюхіна Н.В.; к. психол. наук, доцент Кокорина Ю.Є, к. психол. наук, ст.викладач Мостова Т.Д., к. психол.наук, ст.викладач Мартинюк Ю.О.; рецензент - к. психол.наук, доцент Кременчуцька М.К.; декан факультету психології та соціальної роботи - д. політичн. наук, професор Дунаєва Л.М.

З присутніх 3 доктора психологічних наук, 1 доктор політичних наук та 5 кандидата психологічних наук - фахівців за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

Розгляд та рекомендація до захисту дисертаційної роботи Заболотної Олени Степанівни «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації» поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 - психологія.

СЛУХАЛИ

Повідомлення Заболотної О. С. - аспірантки 4-го року навчання кафедри загальної психології та психології розвитку особистості за матеріалами дисертаційної роботи «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 - соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 - психологія. Тему дисертаційної роботи «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації» затверджено Вченою радою ОНУ імені І.І. Мечникова 24.04.2018 р., протокол № 8.

Кіресва З. О. - науковий керівник, д. психол. наук, професор, повідомила, що Заболотна О. С. обґрунтувала актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, ознайомила присутніх з об'єктом, предметом, метою,

припущеннями, завданнями, структурою та основними результатами дисертаційного дослідження, що відображають наукову новизну дослідження. Висвітлила наукову, теоретичну та практичну значущість одержаних результатів. Щодо особистісних якостей О. С. Заболотної, то вона є відповідальною, серйозною, ініціативною, цілеспрямованою, оптимістичною особистістю, що має майбутнє у українській науці. Оцінюючи загалом високий науково-практичний рівень проведених та викладених у дисертації результатів вважаю, що її авторку Заболотну Олену Степанівну можна рекомендувати до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 05 - соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 - психологія.

Чачко С.Л. – **головуюча на засіданні фахового семінару**, к. психол. наук, доцент кафедри загальної психології та психології розвитку особистості ОНУ імені І.І. Мечникова запитала, про розбіжності у особистісному компоненті здатності до цілепокладання у жінок на різних рівнях самореалізації.

Заболотна О. С. відповіла, що жінки на рівні самоактуалізації більш сконцентровані на лідерстві та домінуванні, демонструють незалежність думки та завзятість у її відстоюванні з тенденцією до дидактичного стилю висловлювань та нетерпимості до критики і переоцінки власних можливостей. Нами встановлено подібності/розбіжності у внутрішньоособистісній конгруентності між Я-реальним та Я-ідеальним: у студенток ці два образи співпадають, а у жінок відсутня повна задоволеність собою, що при досить вираженій самоповазі і в цілому позитивній оцінці своєї особистості спонукає респондентів до подальшого самовдосконалення. Нами продемонстровано, що важливим типом цінностей для студенток є універсалізм, мотиваційною метою якого є безпека для інших людей і себе, а у жінок, що знаходяться на етапі самоактуалізації важливішим типом цінностей є стимуляція, мотиваційною метою якої є підтримка оптимального рівня активності. Ми довели, що жінки, що самоактуалізуються більш оптимістичні, сфокусовані на теперішньому і позитивному минулому, а жінки, що знаходяться на етапі самоідентифікації мають помірно песимістичний погляд на різноманітні події, спрямовані в майбутнє

Кононенко О.І. - д. психол. наук, професор, заступник декана факультету психології і соціальної роботи з навчально-методичної та наукової роботи ОНУ імені І.І. Мечникова задала питання щодо визначення феномену цілепокладання.

Заболотна О. С. відповіла, що цілепокладання є не замкнутою, а відкритою системою цілей, усвідомлений образ результату дій та система поглядів на майбутнє, що пов'язана з певною ієрархією цінностей та сукупністю особистісних якостей і властивостей. Процес цілепокладання не статичний формується самим індивідом і залежить від багатьох факторів, в тому числі від соціального оточення, установок, міжособистісної взаємодії. Цілепокладання розглядається як один з важливих етапів процесу діяльнісної активності суб'єкта. Здатність до цілепокладання є динамічним системно - структурним утворенням, що інтегрує в єдине ціле інтелектуальний, особистісний, діяльнісний компоненти

Дунаєва Л.М. – д. політичн. наук, професор, декан факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І.І. Мечникова запитала про фактори, що були встановлено в здатності до цілепокладання у жінок і дівчат.

Заболотна О. С. відповіла, що у студенток встановлено 4 фактори, які отримали наступні назви: «Я - ідеальна», «Конфлікт цінностей», «Нерозвинені вольові якості, при песимістичному погляді на події», «Незалежна, впевнена, орієнтована на майбутнє». В групі жінок також встановлено 4 фактори, які разом пояснюють 77,7% дисперсії, що отримали наступні назви: «Я-реальна в теперішньому», «Досягання, доброта, активність, при наявності конформності», «Цілеспрямована, ініціативна, самостійна в теперішньому», «Зменшення відповідальності, скромності та чужих обов'язків». Таким чином, встановлено особистісні особливості здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації особистості. Студентки не є здатними до відповідального цілепокладання оскільки мають ідеальне уявлення про себе, конфлікт цінностей (універсалізм – досягнення, безпека - самостійність, самостійність - конформність), песимістичний погляд на події, орієнтовані на майбутнє без розвинених вольових якостей. Жінки на етапі самоактуалізації живуть у теперішньому, мають реальне уявлення про себе, при досягненні цілей використовують вольові якості, мають конфлікт цінностей (стимуляція - безпека).

Мостова Т.Д. – к. психол. наук, старший викладач задала питання про особливості інтелектуального компоненту здатності до цілепокладання.

Заболотна О. С. відповіла, що за результатами анкетування ми отримали розподіл життєвих цілей досліджуваних. Сфери, в яких розташовані цілі жінок з різним рівнем самореалізації можна розподілити на демографічні (вступ в шлюб, розлучення, народження дітей), соціоекономічні (працевлаштування,

підвищення по службі, подорожі і інші), цілі самовдосконалення (закінчити навчатися), цілі-цінності (підтримки здоров'я). Деякі з цілей можна віднести до функціонального аспекту образу майбутнього (наприклад, самореалізації в батьківстві, виростити гідних дітей) та до змістовного аспекту образу майбутнього (розвитку особистісно-духовної сфери та матеріальної сфери). Так, на першій сходинці в ієрархії цілей студенток, що знаходяться на стадії самоідентифікації розташовані: у 32,2% цілі «вступити у шлюб», «народити дитину». На другій у 11,9% жінок – «самореалізуватися», третю сходинку зайняли наступні цілі (по 8,5%) «Підтримувати здоров'я», «Турбуватися про здоров'я батьків», «Подорожувати», «Мати матеріальний добуток» та «Жити без боргів і кредитів». Перша сходинка у ієрархії цілей і третя сходинка (турбота про здоров'я) відбивають загальнолюдські цінності-цілі за М.Рокичем. Ціль «подорожувати», пов'язана з мотивами зміни повсякденності, прагненням відпочинку, з пошуком романтики, пізнання нового, отримання нових вражень та інші. До несуттєвих цілей досліджувані віднесли - реалізуватися у творчості(15,3%), подолати головний страх (10,2%), змінити життя на краще (10,2%).

Жінки на етапі самоактуалізації у більшому ступеню бажають «досягти мудрості», «турбуватися про власне здоров'я і здоров'я батьків», «подорожувати» та «жити без боргів і кредитів». Щодо досягнення мудрості в образі майбутнього, то взагалі не є зрозумілим, що жінки вносять у це поняття: наявність досвіду, знань як жити добре та проявляти ці знання на практиці. Тому ми вважаємо, що досягнення мудрості це є теоретичним конструктом, за яким у кожній жінці можуть стояти власні сенси.

Кокорина Ю. Є.- к. психол. наук, доцент запитала щодо визначення феномену самореалізації та попросила вказати українських вчених, що вивчали самореалізацію і визначили її етапи

Заболотна О. С. відповіла, що самореалізацію ми розглядуємо як збалансований і гармонійний розвиток різних аспектів особистості шляхом застосування адекватних зусиль, спрямованих на розкриття індивідуального і особистісного потенціалів. Українська дослідниця В.А. Гупаловська визначила структуру професійної самореалізації, яка має три етапи: 1-й етап – професійне самовизначення, що включає вибір професії та набуття професійної освіти; 2-й етап – професійний розвиток, що включає професійну адаптацію; апробацію теоретичних знань у практичній діяльності; професійне самовдосконалення та підвищення кваліфікації; 3-й етап – професійне становлення, який

супроводжується підвищенням рівню професіоналізму; набуттям професійного авторитету; досягненням активності, самостійності, творчого підходу у професійній діяльності.

Виступи рецензентів.

Литвиненко О.Д. – рецензент, д. психол. наук, професор, професор кафедри загальної психології та психології розвитку особистості ОНУ імені І.І. Мечникова зазначила, що самореалізація є вищим рівнем потреб людини, в результаті досягнення якої, людина здійснює своє призначення. На шляху самореалізації цілепокладання є інтегральним утворенням, сенсом життя, за допомогою якого особистість регулює і організовує власне життя як ціле та знижує розсіювання потенціалу особистості, консолідує посилення всіх його компонентів. Стрімка трансформація економічних, соціальних й інформаційних обставин породжує проблему ефективного використання потенціалу особистості, якісного цілепокладання. Враховуючи вищезазначене не викликає сумніву актуальність дисертаційного дослідження О.С.Заболотної.

Для вирішення задуму та ідеї дослідження здобувач організував науковий пошук, що включав як теоретичне опрацювання наукових джерел за проблемою, так і низку емпіричних досліджень з пізнання психологічної структури здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації

О.С.Заболотна визначила об'єкт та предмет дослідження, мету і завдання, наукову новизну й інші методологічні та прогностичні складові ґрунтового наукового дослідження. Предметом дослідження виступив психологічні особливості здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації жінок.

Метою дисертанта було встановлення особистісних особливостей здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації жінки.

Простежимо відповідність поставлених завдань їх виконанню, що втілюється у трьох послідовних за своїм змістом розділах.

1. Виконуючи першу задачу проведено теоретичний аналіз феноменів самореалізації й цілепокладання та методологічних підходів до їх вивчення. Продемонстровано, що проблеми самореалізації особистості і цілепокладання мають тривалий історичний період свого становлення у вітчизняній і закордонній психологічній науці. Здобувачем надано визначення феноменам самореалізації та цілепокладання. Розглянуто теоретико-методологічні засади дослідження структури цілепокладання (системний, структурний, функціональний, особистісний, діяльнісний, динамічний і ресурсний підходи).

Згідно другій задачі досліджено та порівняно інтелектуальний й особистісний компоненти здатності до цілепокладання у жінок на різних етапах самореалізації. Встановлено розбіжності в цілепокладанні жінок обох груп. Доведено, що жінки, що самоактуалізуються більш оптимістичні, сфокусовані на теперішньому і позитивному минулому, а жінки, що знаходяться на етапі самоідентифікації мають помірно песимістичний погляд на різноманітні події, спрямовані в майбутнє.

Згідно третій задачі встановлено особливості діяльнісного (вольові якості) компонента здатності до цілепокладання у жінок на різних етапах самореалізації. Констатовано, що у групі жінок, що знаходяться на етапі самоідентифікації слабо розвинений діяльнісний компонент здатності до цілепокладання, вони мають низький рівень усвідомленої та активної спрямованості на певний результат у діяльності. Жінки, що знаходяться на етапі самоактуалізації процесу самореалізації спрямовані на певний результат у власній діяльності, тобто вміють ставити перед собою ясні цілі для окремих дій і не відволікатися від них в процесі виконання, керуючись в усій своїй життєдіяльності певними цінностями, переконаннями та ідеалами. Це свідчить про розвинутий діяльнісний компонент здатності до цілепокладання

Згідно четвертої задачі встановлено особистісні особливості здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації особистості. Студентки не є здатними до відповідального цілепокладання оскільки мають ідеальне уявлення про себе, конфлікт цінностей (універсалізм – досягнення, безпека - самостійність, самостійність - конформність), песимістичний погляд на події, орієнтовані на майбутнє без розвинених вольових якостей. Жінки на етапі самоактуалізації живуть у теперішньому, мають реальне уявлення про себе, при досягненні цілей використовують вольові якості, мають конфлікт цінностей (стимуляція -безпека).

До основних переваг дослідження я можу віднести новізну і актуальність дослідження, чітку структурованість роботи, теоретичну та практичну значущість.

До зауважень та побажань можу віднести відсутність власного визначення процесу самореалізації та бажаність вивчення здатності до цілепокладання у чоловіків. Зроблені зауваження мають переважно суб'єктивний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації Заболотної Олени Степанівни

Отже, вивчення дисертаційної роботи дозволяє зробити висновок про те, що методологічне обґрунтування вихідних положень дисертації, використання комплексу взаємодоповнюючих методів дослідження, адекватних його меті та завданням, кількісно-якісний аналіз емпіричного матеріалу з належною статистичною обробкою результатів забезпечили вірогідність і надійність результатів наукового пошуку. Представлена дисертація «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації», за спеціальністю 053 «Психологія» повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06 березня 2019 року № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 і може бути рекомендованою до захисту в спеціалізованій вченій раді.

Кременчуцька М.К. - рецензент, к. психол. наук, доцент кафедри диференціальної та спеціальної психології ОНУ імені І.І. Мечникова зазначила, що попри велику кількість досліджень цілепокладання у останні часи ця наукова тематика не сходить з перших шпальт наукової думки. І це не випадковим, тому, що цілі мобілізують сили людини, посилюють його наполегливість і допомагають виробити стратегію дій. Вчені вважають, що «ефективне життєве цілепокладання» визначається: високим рівнем усвідомлення цілей, поєднанням глобальної, віддаленої і короткочасної часових перспектив; узгодженістю, логічністю та реалістичністю цілей, позитивним ставленням до майбутнього, достатнім усвідомленням чинників, які впливають на постановку життєвих цілей, активною, дієвою життєвою позицією. Оскільки цілепокладання є складним і суто індивідуальним процесом, особливого значення в контексті вивчення особистості як суб'єкта життя набувають змінення цілей на етапах самореалізації особистості, тому дослідження О.С.Заболотної є актуальним.

Об'єктом дослідження О.С.Заболотної є цілепокладання як психологічний феномен, предметом - психологічні особливості здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації жінок. Метою було встановлення особистісних особливостей здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації жінки. В дисертації грамотно і послідовно структуровані завдання, які як ми бачимо, з висновків є вирішеними.

Дисертація складається з трьох розділів. В першому надано визначення феномену самореалізації, наведено погляди вчених щодо самореалізації, її видів, факторів та передумов. Цілепокладання розглядається здобувачем як

один з важливих етапів процесу діяльнісної активності суб'єкта. в дисертації констатовано, що здатність до цілепокладання є динамічним системно - структурним утворенням, що інтегрує в єдине ціле інтелектуальний, особистісний, діяльнісний компоненти.

У другому розділі продемонстровано етапи дослідження (підготовчий, діагностично - дослідницький та аналітико-інтерпретаційний), яке відбувалося 2018 по 2021 роки. Зазначено, що дослідницька робота проводилась зі жінками: студентками, що здобувають вищу освіту на базі Одеської національної академії харчових технологій та жінками-підприємцями, що займають керівницькі посади в ієрархічних бізнес-компаніях або мають власний бізнес. Загалом у дослідженні прийняло участь 153 особи.

У третьому розділі продемонстровано емпіричне дослідження психологічної структури здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації. Встановлено, що жінки на етапі самоідентифікації(студентки) в протигагу жінкам на етапі самоактуалізації не є здатними до відповідального цілепокладання оскільки мають ідеальне уявлення про себе, завищену самооцінку, недостатньо розвинуту рефлексію і зниження ефективності адаптації, конфлікт цінностей (універсалізм – досягнення, безпека - самостійність, самостійність - конформність), песимістичний погляд на події, орієнтовані на майбутнє без розвинених вольових якостей. З'ясовано, що студентки мають певні цілі, але не завжди здатні представити більш-менш ясну картину бажаного майбутнього, тому кінцева мета може бути не обґрунтованою, нестійкою.

До основних переваг дослідження можна віднести новізну і актуальність дослідження, архетиктоніку роботи, практичну значущість та інтересний підхід до вирішення задач дослідження.

До зауважень та побажань можна віднести використання класифікації етапів самореалізації за І.Д. Єгоричевою, але на мою думку можна було б використати або етапи самореалізації за Д.Сюпером або вітчизняної дослідниці В.А. Гупаловської. Зроблене побажання мають переважно суб'єктивний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації Заболотної Олени Степанівни

Отже, вивчення дисертаційної роботи дозволяє зробити висновок про те, що методологічне обґрунтування вихідних положень дисертації, використання комплексу взаємодоповнюючих методів дослідження, адекватних його меті та завданням, кількісно-якісний аналіз емпіричного матеріалу з належною

статистичною обробкою результатів забезпечили вірогідність і надійність результатів наукового пошуку. Представлена дисертація «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації», за спеціальністю 053 «Психологія» повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06 березня 2019 року № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 і може бути рекомендованою до захисту в спеціалізованій вченій раді.

Узагальнюючи результати обговорення.

УХВАЛИЛИ:

1. Прийняти висновок рецензентів на дисертаційну роботу Заболотної О.С. в подальшій редакції.

2. Роботу Заболотної О. С. розглянуто та рекомендовано до захисту на фаховому семінарі, проведеному на кафедрі загальної психології та психології розвитку особистості факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І.І. Мечникова 22.09.2021 р. Робота відповідає вимогам МОН України до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, зокрема, пункту 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою № 167 Кабінету Міністрів України 06.03.2019 р., і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 05 - соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 - психологія.

ВИСНОВОК

про наукову новизну теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Заболотної Олени Степанівни

««Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації»»

**на здобуття наукового ступеня доктора філософії
у галузі знань 05 – соціальні та поведінкові науки,
спеціальність 053 – психологія**

Попередня експертиза дисертації Заболотної Олени Степанівни відбулась на фаховому семінарі, який був проведений кафедрою диференціальної і

спеціальної психології Факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені І.І. Мечникова «22» вересня 2021 року.

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з планами наукових робіт. Дисертаційна робота Заболотної Олени Степанівни спрямована на вирішення проблеми психологічної структури здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації студентів на жінок.

Дисертація є складовою частиною науково-дослідної теми кафедри загальної психології та психології розвитку особистості Одеського національного університету імені І. І. Мечникова «Динаміка розвитку особистості у часовій розгортці життя» (номер державної реєстрації – 0118U001786); затверджена Вченою радою Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (протокол № 8 від 24 квітня 2018 р.).

З метою розв'язання дослідницьких задач в роботі використані: - теоретичні методи (проблемно-логічний метод, індукція, абстрагування, узагальнення, систематизація), що застосовувалися для узагальнення теоретико-методологічних основ;

- методи психологічної діагностики та методи математичної обробки даних (описова статистика, кореляційний аналіз Пірсона, однофакторний дисперсійний аналіз (ANOVA), критерій U- Манна - Вітні). Розрахунки виконувалися з використанням пакету прикладних комп'ютерних програм універсальної обробки табличних даних Microsoft Excel XP і пакету статистичного аналізу SPSS for Windows v 22.0).

Метод психологічної діагностики містив: модифікований варіант інтерперсональної діагностики Т. Лірі (ДМВ, Л. Собчик), методика "Оцінка вольових якостей" розроблена Н. Б. Стамбуловою, аналіз системи цінностей за методикою Ш.Шварца, методика часової перспективи Ф.Зімбардо (ZTPТ); методика вивчення рівня оптимізму та песимізму М.Селігмана (в модифікації Л.М. Рудіної) та авторська анкета на виявлення наявності мети.

У дисертації О. С. Заболотної чітко визначені об'єкт, предмет, мета, загальні припущення і завдання дослідження. Сформульовані наукові положення і висновки добре аргументовані, подаються повно та ґрунтовно.

Дисертаційне дослідження позначене **науковою новизною**, одержаних результатів дисертаційного дослідження полягає у тому, що

вперше встановлено особливості психологічної структури здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації; вивчено і порівняно інтелектуальний (прогнозування, постановка цілей, створення образу бажаного

результату), особистісний (індивідуально-особистісні якості, система цінностей, ресурси саморегуляції і стійкості) і діяльнісний (вольові якості) компоненти здатності до цілепокладання у жінок на різних етапах самореалізації;

уточнено, систему цінностей на різних етапах самореалізації жінок; що взаємозв'язок конфлікту цінностей з індивідуально-особистісними особливостями;

дістало подальшого розвитку: погляди на зв'язаність темпоральних властивостей особистості та мотиваційної сфери (цінності, домінуюча часова перспектива, майбутня часова перспектива, образ Я-ідеального та формування мети з урахуванням рівня оптимістичної спрямованості на досягнення).

Наукове та практичне значення дисертаційної роботи полягає в тому, що результати дослідження включено у зміст викладання курсів «Загальна психологія», «Психологія розвитку» та впроваджено в науково - дослідницьку й практичну діяльність кафедри загальної психології та психології розвитку особистості ОНУ імені І.І.Мечникова (довідка «Акт впровадження» № 08.62-01-1625 від 08.09.2020) та в навчальну діяльність Одеської Національної академії харчових технологій (довідка «Акт впровадження» № 16/р від 12.05.2021р.).

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Усі наукові результати достовірні та достатньо обґрунтовані, що підтверджується тим, що результати дослідження забезпечено різностороннім теоретико-методологічним обґрунтуванням вихідних положень, застосуванням комплексного підходу до організації та проведення досліджень, відповідністю підібраних методів дослідження поставленій меті та завданням дослідження; поєднанням кількісного та якісного аналізу отриманих емпіричних даних з якісною психологічною інтерпретацією отриманих результатів.

Результати дослідження впроваджено в навчально-виховний процес та в науково-дослідницьку роботу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Апробація наукових результатів. Основні результати дисертації було представлено й обговорено на: VI Міжнародній науково-практичній конференції «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття», Одеса 2018; XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Психолінгвістика в сучасному світі – 2018»; Міжнародній науково-практичній

конференції «Актуальні проблеми психічного та психологічного здоров'я», Одеса, 26-27 квітня 2019 року; IV Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Соціально-психологічні технології розвитку особистості», Херсон, 16 травня 2019 року; II Міжнародній науковій конференції «Людина як цілісність: філософський, психологічний, медичний та юридичний полілог» - Одеса, 15 травня 2019 року; VII Міжнародній науково – практичній конференції «Соціалізація і ресоціалізація особистості в умовах сучасного суспільства», Київ 12-13 листопада 2020 року; Міжнародній науково-практичній конференції «Тенденції та перспективи розвитку психології та соціальної роботи в сучасному суспільстві», Одеса 5 листопада 2020 р.

Особистий внесок автора Розроблені теоретичні положення й отримані результати дослідження є самостійним внеском автора у вивчення проблеми.

Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено державною мовою, послідовно у формально-логічний спосіб з дотриманням наукового стилю. Застосована у роботі наукова термінологія є загальноновизнаною. Стель викладення результатів досліджень, нових наукових положень, висновків та рекомендацій чіткий та зрозумілий.

Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації.

Дисертаційне дослідження Заболотної О. С. «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації» є актуальною, самостійною, завершеною науково-кваліфікаційною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що вирішують важливе для психологічної науки питання підвищення здатності до ціле покладання за допомогою психологічної структури особистості жінок.

Дисертаційна праця складається зі вступу, трьох розділів, висновків, додатків та списку використаних джерел, який налічує 202 найменування, із яких написано іноземними мовами. Загальний обсяг дисертації складає 205 сторінок. Основний обсяг дисертації викладено на 180 сторінках комп'ютерного набору, наукова робота містить 30 таблиць, 42 рисунки.

За своєю структурою, рівнем, змістом, обсягом, актуальністю дослідження, науковою новизною, значущістю отриманих результатів та оформленням дисертаційна робота Заболотної О. С. відповідає вимогам, які пред'являються до оформлення дисертацій із зазначеного напрямку досліджень. За формальними ознаками робота повністю відповідає вимогам щодо

оформлення дисертації згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Дисертація Заболотної О. С. викладена згідно з виконанням індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану. Результати виконаного наукового дослідження вирішують важливе наукове завдання – теоретичний аналіз, емпіричне виявлення й обґрунтування психологічної структури здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації.

Дисертація Заболотної Олени Степанівни на тему «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації» за спеціальністю 053 «Психологія» повністю відповідає спеціальності.

Відповідність дисертації вимогам, передбаченим пунктом 10 Порядку МОН. Дисертація Заболотної Олени Степанівни на тему «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації» за спеціальністю 053 «Психологія» повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06 березня 2019 року № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40.

Кількість наукових публікацій, повноту опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. Матеріали дисертації опубліковано у 2 виданнях, визнаних МОН України фаховими з психологічних наук (1 – одноосібні і 1 - в співавторстві), 1 одноосібному розділі монографії, 1 стаття в іноземному фаховому виданні, 6 – у матеріалах міжнародних наукових конференцій (5 – одноосібних і 1 – в співавторстві з науковим керівником).

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях з психології, включених до переліку, затверджених МОН України:

Заболотна О.С. Внутрішньособистісна конгруентність, як критерій прийняття себе. *Теоретичні і прикладні проблеми психології»* № 3 (47) Том 1 - Северодонецьк, 2018. – С. 154-160.

Заболотна О.С. Індивідуально - особистісні типи жінок періоду дорослості і особливості їх цілепокладання *Психологія та соціальна робота Одеса* 2021. випуск 1(53) – с.68-80

Статті в зарубіжних наукових періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних:

Заболотна О.С. Особистісні особливості здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. –Issue : 256, 2021. – № IX(100). – Р. 77–

Тези апробаційного характеру:

1. Осознание времени в онтогенезе через изменение смысло-содержащих структур / Киреева З.А., Заболотная Е.С./ XIII Міжнародна науково-практична конференція «Психолінгвістика в сучасному світі – 2018»

2. Особливості перетину минулого, сьогодення і майбутнього в конструюванні життєвого сценарію / Заболотна О.С. // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми психічного та психологічного здоров'я»- Одеса, 26-27 квітня 2019 (електронний ресурс)

3. Структурування майбутнього юнаками / Заболотна О.С. // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Соціально-психологічні технології розвитку особистості» - Херсон, 16 травня 2019 (електронний ресурс)

4. Вплив оптимізму на структурування життєвого шляху/ Заболотна О.С. // II Міжнародна наукова конференція «Людина як цілісність: філософський, психологічний, медичний та юридичний полілог» - Одеса, 15 травня 2019 (електронний ресурс)

5. Психологічна структура цілепокладання на різних етапах самореалізації / Заболотна О.С. // VII Міжнародна науково – практична конференція «Соціалізація і ресоціалізація особистості в умовах сучасного суспільства» - Київ 12-13 листопада 2020 р.

6. Особливості ціле покладання особистості / Киреева З.О., Заболотна О.С. // Міжнародна науково-практична конференція «Тенденції та перспективи розвитку психології та соціальної роботи в сучасному суспільстві» - Одеса 5 листопада 2020 р.

Результати перевірки роботи на академічний плагіат. Упродовж перевірки дисертації запозичень матеріалу без посилання на відповідне джерело не виявлено. Перевірка проводилась сертифікованою програмою Unicheck. Отримано наступні результати: оригінальність — 85 %, схожість — 15 %.

Результати дисертації апробовано на засіданні фахового семінару № 2 від 22. 09. 2021 р. За результатами засідання фахового семінару ухвалено затвердити позитивний висновок рецензентів щодо рекомендації до захисту в спеціалізованій вченій раді дисертаційної роботи Заболотної Олени Степанівни «Психологічна структура здатності до цілепокладання на різних етапах самореалізації» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія».

Дисертаційна робота **рекомендована до захисту** у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 053 «Психологія».

Головуюча на засіданні фахового семінару

к. психол. наук, доцент
кафедри загальної психології та
психології розвитку особистості
ОНУ імені І.І. Мечникова

Чачко С.Л.

Секретар

к. психол. н., доцент кафедри
загальної психології та
психології розвитку особистості

Кокорина Ю.Є

Рецензенти:

д. психол. наук, професор, професор кафедри
загальної психології та
психології розвитку особистості
ОНУ імені І.І. Мечникова

Литвиненко О.Д.

канд. психол. наук,
доцент кафедри диференціальної
і спеціальної психології
ОНУ імені І.І. Мечникова

Кременчуцька М.К.

Підпис громад. Литвиненко О.Д.
посада професор
ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу діловодства та архівного зберігання документів ОНУ імені І. І. Мечникова
Литвиненко Канцур Л. П.

Підпис громад. Кременчуцька М.К.
посада доцент
ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу діловодства та архівного зберігання документів ОНУ імені І. І. Мечникова
Кременчуцька Канцур Л. П.